2 kr.

Izdanje za sredo 10. aprila 1895.

43. številka. (v Trstu, v torek zvečer dne 9. aprila 1895.) Tečaj XX.

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih** in **sobotah.** Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. —.80, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesec . . „ 2.60 „ „ „ 4.—
za pol leta . . „ 5.— „ „ „ 8.—
za vse leto . . „ 10.— „ „ „ 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka *v Trstu* po **2** nvč., izven Trsta po **3** nvč. Sobotno večerno izdanje *v Trstu* **4** nč., izven Trsta **5** nč.

EDINOST

Oglasi se računo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnezahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravništvo* ulica Molino piccolo hšt. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“.

Iz govora posl. Eima

v seji posl. zbornice dne 27. marca 1895.
(Dalje).

Političko-narodna bilancija in koalicija.

Posrečilo se vam je, v jedni vsakako važni stvari združiti vse stranke, celó najhujše opozicijonalne skupine, in sicer ob vprašanju želodca, da je moči voditi parlamentarno kuhinjo v lastni režiji. (Živahna veselost.) Tu je srečno izvedena po vas sicer prognana jednakopravnost in sprava narodnosti (Živahna veselost), in miroljubno predstavljate češke dulke po poljski juhi (Ponovna veselost.), štajersko jaučevino z italijanskim rizotom, dunajske zrezke poleg tirolskih cmokov. (Živahna veselost.) Ali žal, človek ni le to, kar jé, in v politiški kuhinji zasolite in zapoprate vse in konečno ne priredite ničesar pravega, k večemu kak — Auflauf. (Klici: Prav dobro. — Hrupna veselost.) (V nemščini znači beseda Auflauf neke vrste močnato jed, zajedno pa tudi rabuko. Op. ur.)

Gospôda moja! Večina od vas ste dobili podlago svoji klasiški izurjenosti iz onih latinskih slovnic, v kojih je bilo rečeno: Kar ni mogoče sklanjati, smatrati je kot neutrum (srednji spol)“. (Živahna veselost).

Politiška slovnica koalicijske vlade veleva namreč: Kar ni moči obdelovati, smatrati je kot politiško stvar. (Veselost). In vse politiško bodi za nas srednjega spola. (Prav res.) No, ali je parlament kakov gimnazijalni razred? Za parlamente in vlade znači politika zrak, brez kojega ne morejo dihati, ne živeti. Zato je morala koalicija napraviti fiasco se svojim odtezajočim zdravljenjem. (Dobro!)

Isto velja za pasivnost v narodnih vprašanjih v državi, koji velja kot moderni življenski element tekmovalna borba med različnimi narodnostmi.

Vlada si domišlja, da kakor stoji trdno in nepremično središče še tako brzo vrtečega se kroga, da se tudi ona more udajati v središču idiliškemu dolce for niente ter jednostavno prezirati narodna vprašanja, in naj ob periferiji še tako divja vse v viharnem vrtincu.

Ali, gospôda moja, kaj ste dosegli s tem? Tako je nastala zmešnjava, kakoršne še ni bilo nikdar, splošna ustaja celih narodov, ki se postavljajo po robu, klicaje vladi: „Ne smete nas poteptati na tla, ne smete nas in tudi ne morete nas!“ (Pohvala.)

Monarhija je globoko razrovana na Severu in na Jugu. Tam trda in močna, tu trda in slabotna roka, nikjer prave mere. (Pohvala.)

(Tu je govornik opisaval, kako strogo postopajo oblasti na Českem.) Potem pa je nadaljeval:

Na Primorskem se avstrijskega stališča nerazumljivo vzdržavanje gospodstva manjšine nad državi zvesto večino (Tako je!), neumestno umikanje pred argumenti z ulice, o kojih se sicer govori toli oblastno, ter odrekanje onemu, kar je vlada sama spoznala in odredila kot pravo.

Označivši temi besedami razliko med postopanjem oblasti na Českem in na Primorskem, se je govornik potem jako obširno bavil z osebo namestnika českega grofa Thuna ter s posledicami, nastavšimi med narodom českim po poslovanju namestnika. Opisal je tudi, kako postopati proti narodu českemu deželnozborski večini na Moravskem in v Sileziji in potem je nadaljeval:

V krog českega vprašanja spada tudi suženjsko položenje naših sorojakov na Nižjem Avstrijskem, tako v celi vrsti obmejnih občin, kolikor tudi posebno na Dunaju. Občina, država in cerkev so se združile, da napravijo brezpravnimi sinove našega rodu, ki štejejo samo na Dunaju nad stotisoč duš. (Pohvala).

Zadnji odlok gospoda ministra za narodno prosveto precej odkrito odreka v skromnih odnošajih živečim slojem pravico do narodnega pouka v materinem jeziku. (Čujte! Čujte!) Od strani narodnega Poljaka peče to še bolj (Pohvala.) To brezsrčno stališče daje onim prav, ki trde, da koalicija ni druzega, nego vojni tabor bogatih proti ubogim.

Pod takem zistemom seveda že zbok njegovega bistva ni mogoča rešitev nijednega narodnega vprašanja, in tudi iz najmanjšega nastajajo istemu neverojetne težkoče (Tako je!)

Obrnite le sedaj svoj pogled na Jug.

Dva ministra sta brezpomembnimi in v vsaki pravni državi same ob sebi umevnimi naredbami izzvala grozen vrišč, ki ne pretresa samo koalicije v vseh nje sklepih, ampak razgraja celo prčko državne meje.

Dvojezični uradni napis v Piranu in pa 2400 gld. za utrakvistiški gimnazij v Celju! Zares, Avstrija ni le država neverojetnosti, ampak tudi smešnosti! (Dobro!)

V tem je delovanje maščevalne roke, da sta se oba ministra pregrešila proti temeljnjim načelom koalicije, ko sta postopala pravično ali pravo za pravo, ker sta postopala pravično. Tu imamo pred seboj primero tragiške krivde in tragiške poravnave! (Živahna pohvala).

Življem, ki so se na Primorskem protivili pravosodnim oblastim, z argumenti z ulice, ni pravo za pravo očitati toliko. Politiška sredina, v kateri žive, je znatna olajševalna okoliščina (Tako je!). Ako pa propovednjejo od gori in doli, da je sebičnost najviši sklep modrosti, ako se označuje vzdrževanje obstoječih privilegijev kot nravstvena zahteva, in ako se označuje utrjanje stare krivice kot najvišja državna dolžnost, ali se je čuditi potem, da oni, ki posedujejo take privilegije, branijo iste po svoje? Glavni krivci niso oni, ki razgrajajo na ulici, ampak oni, ki povzdigajo brutalno teorijo o pravici močnejšega do državnega razuma, iz česar sledi, da se godi temu krivica, ako drugemu privoščimo njega dobro pravo. (Živahna pohvala).

Vlada je izjavila emfatično, da bode energično čuvala državno avtoriteto. Ko pa se je bilo bati, da se razbije najmanjši koalirani klub v istrskem viharju radi napisov, moral je grof Schönborn kontremandirati samega sebe in je tako postal minister, ki zaustavlja samega sebe (Veselost) — vlada odkritosti in resničnosti se je dala prisiliti, da je postopala dvojezično ob tem vprašanju dvojezičnosti. (Pohvala!)

Ali spravila ni s tem nikogar. Potem, ko so Italijani posebnim naglasom argumentovali na ulici v Poreču, Rovinju in Piranu, preložili so svoje demonstracije v deželno zbornico v Poreču. Vladnega komisarja so zasmehovali takoj po italijanskem pozdravu tako, da vladi ni preostajalo druzega, nego, da je zatvorila deželni zbor. (Pohvala!)

Toda v deželnem zboru ni sedež zlu, ampak v tržaškem namestništvu (Tako je!) Narodni dovtip itak pravi: Na Piazza grande v Trstu si stojita nasproti najvažnejše in najškodljivejše: na jedni strani Lloyd, na drugi namestništvo. (Veselost!) Od istega izhaja geslo v Primorsko, tam kakor tudi pri vladi smatrajo po večini slovansko, v mednarodnem pogledu jako izpoloženo deželo, kakor da je čisto italijanska. (Prav res!)

Stari Oxenstierna tožil je po pravici, da se svet vlada z malo modrosti. Na naše vladne može pa so ostali brez vsega utisa celó svetovno prevratni dogodki od 1859. do 1866. in 1870. (Prav res!)

Ne mislim na to, da bi hotel dvomiti na lojalnosti naših italijanskih sodržavljanov, toda vsi patrijotje onstran trobarvnih kolov ne smatrajo samo italijanskih pokrajin, ampak tudi po dveh tretjinah slovansko Primorsko kot italijansko dedščino, in aktivni državniki ne pravijo tega, ali mislijo istotako.

(Dalje prih.)

Različne vesti.

Volilna preosnova. Sleherni dan nam donese kako novo, a jedna je lepša od druge. Vest pa, ki jo je prinesel te dni neki dunajski tednik, nadkriljuje vse ono, kar smo dosedaj čuli o „delovanju“ pododseka za volilno preosnovo. Ako je to res, potem bi bil skrajni čas, da se stori konec vsej tej komediji. Kajti po takem ni vse to, kar imenujejo pri nas volilno preosnovo, nič druzega nego zgolj komedija, kojo uganjajo z istimi, ki se pehajo za svoja politiška prava. Toraj, da veste: pododsek ni le odklonil Dipaulijevega predloga v osiguranje volilne pravice malim davkoplačevalcem, ampak nemške liberalni člani istega pododseka se celó predlagali, da naj se volilno merilo davka poviša na 10 gld., kakor je bilo nekdaj po Schmerligovem, skrajno krivičnem volilnem redu. In taki zatiralci ljudskih pravic so našli zavezникov tudi med konservativci in celó pri slavnem vodi posledujih. Na vse zadnje razumemo nemške liberalce, ako skušajo kolikor moči omejiti volilno pravico, saj delajo tako, ker se boje — ljudstva. Ali pa hočejo tudi konservativci vzbuditi domnevanje, da se boje javnega menenja, oni konservativci, ki so se ponašali vsikdar, da so ljudska stranka v pravem pomenu besede?! Dan danes moramo obsojati že tistega, ki se protivi razširjenju volilne pravice, kaj naj pa rečemo o politikih, ki bi hoteli še omejevati isto pravo! Doli s politiškega odra s takimi politiki!

Nemška kultura v Afriki. Svoječasno smo poročali, kako je bivši kancelar nemške naselbine v Kamerunu v Afriki Leist širil nemško kulturo s tem, da je neznanski mučil domačine ter skrunil njihove ženske. Ker pa se nemška država toli rada ponaša z naslovom „Reich der Gottesfurcht und Sitte“, menil bi človek, da postavijo tacega človeka tja, kamor jedino sodi: pred sodišče. Toda ne: postavili so ga le gred disciplinarno sodišče v Lipsiji, ki je spoznalo, da naj se Leist odpusti iz službe in se mu le za tri leta dovoli polovica pokojnine. Dobro imajo ti širitelji nemške kulture v Afriki!

Politiške vesti.

Prihodnja številka „Edinosti“ izide na 4 straneh ter prinese celokupno, zelo zanimivo in točno sestavljeno poročilo o znamenitem volilskem shodu v Hrušici. Žal nam je, da nismo mogli prinesti tega poročila že danes, kakor smo bili obljubili, toda nekoja pojasnila, radi katerih smo se obrnili do kompetentnih strani, došla so nam prepozno za denašnjo številko. Opozarjamo pa še enkrat

---

PODLISTEK. 89

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripovest XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

VI.

„Ostrih sem očij.“

„Ti da si videl —“

„Na lastne oči!“

„Tristo —! A kaj?“

„Kako je gospod Pavel o belem dnevi objemal in ljubil isto deklico, katero je lani rešil smrti.“

„Ej, da so jej konji razbili glavo. Res si videl?“

„Kakor vidim vas.“

Stepku se je nabralo čelo, jezno je pritegnol uzde. Ves se je tresel.

„Dobro!“ odrezal se je naposled. „Pojdi na Medvedgrad; najej se, napij se. Takoj se povrnem. Še danes poneseš pismo gospej Grubarjevej v Samobor; pověš jej tudi lahko, kar si videl. A pojutranjem da si mi tu. Sedaj idi, pa čakaj!“ Stepko spodbodel je konja in oddirjal za brdo, a Čokolin hitel je na Medvedgrad. Za njima stopil je iz grmja na cesto Jerko. Bil je nekako dobre volje. Krenol je na iztok — v remetski samostan, v svoje bivališče.

* * *

Okolo dveh popoldne mahal jo je že brivec hitro proti Samoboru. Nosil je pismo gospej Klari Grubarjevej, lepej vdovi in lastnici grada samoborskega. Gospodar Stepko šetal je po svojej spalnici povešenoj glavoj sem ter tje. Bil je zamišljen, zelo zamišljen. Včasih vstavil se je pred gotskim oknom in pogledal v božji svet, a potem zopet šetal.

„Lacko!“ zaklical je. Vstopil je sluga.

„Je li mladi gospod Pavel doma?“

„Na službo, vaša milost!“ odvrnol je sluga.

„Naj pride sem! Takoj!“

„Na službo, vaša milost!“ in sluga je odšel.

Nepomično stal je Stepko pri oknu. Bil je besen. Vsaka žilica se mu je tresla. Bilo mu je, da semelje Zagreb in sina. Dva trikrat pogladil si je čelo, pa jel si grizti brado.

„V takej mlaki da izgine reka našega roda! — Poludil je dečko! — Poludil! Strela božja — zadavil bi ga! —“

Potem jel je razmišljati, vedno gladé si dolgo brado.

„Ne, nečem tako! Ne velja ta pot klin klinom. Deček je besen — moja kri, kakor veli Vramec. Ni treba, da se razjari, neumna glava, zagazila bi globokejše v neumnost. Proti temu strupu pomaža le jeden lek — a ta bode Klara. Mlada je, lepa in bogata — pa udova — spretna udova, ki je okusila sad spoznanja; ni plaha, ni neumna kakor deklice, kakor Pavel. Dobra vada. Riba se mora privabiti.“

Ta trenotek odprla so se tiho velika vrata. Plaho in nekako smeteno vstopil je Pavel.

„Zapovedate, gospod oče?“ prašal je ponižno.

„Ali si ti?“ rekel je Stepko, ozrši se malo nanj. „Sem stopi bliže!“

Pavel približal se je očetu. Stepko postavil se je pred sina in omeril ga ostro očesom.

„Pavle!“ pravi mirno, „pamet se ti meša. Govore mi o tebi marsikaj. Mestna ti je deklica zapalila mozeg. Jeli tako? Aha! Prebledel si. Tedaj je res.“

„Gospod oče —“ pregovoril je mladenec.

„Čuj, slušaj! To ni zate. Muha si brez glave. Jaz snujem in delujem da nam rod bode velik in mogočen, a ti delaš brez glave, brez smisla — mesečnjak si. Ali te ni sram, skrunite prostoj smetijo? Ti prvinec slavnega plemena, a ona dekle brez imena. Ako ti je čas, da se ženiš, ženi se! Ne branim ti. Imaš jih stotero bogatih in plemenitih na mig — pa tudi lepših, nego je cvet zagrebškega smetišča. Tudi da si zabredel, bi ti oprostil, da je kje drugje. Nimajo li Gregorjanci dovolj žena? Ali baš v Zagrebu! V tem ko sem se jaz zapletel v pravde s purgarskimi berači, moj sin boža in nina zagrebško punico. Lepo si oplemeniš rod! Pa kaj bode iz tega? Zlatarsko nezakonsko dete klatilo se bode po svetu. Fuj! Sramota!“

(Dalje prih.)

zlasti naše cestite čitatelje po Istri na prihodnjo številko „Edinosti“, oziroma na poročilo o volilnem shodu v Hrušici, kajti tam najdejo verno sliko o odnošajih istrskih in pristno označenje brezobzirnega postopanja gospodovalne stranke istrske.

Gostja pri krstu „Habsburga“. Nj. ces. in kr. Visokosti nadvojvoda Karol Štefan in soproga mu nadvojvodinja Marija Terezija dospela sta semkaj sinoč ob 10. uri z vlakom iz Pulja. Na kolodvoru so Visokosti vsprejeli ces. namestnik vitez Rinaldini, poveljnik pomorskega okraja kontreadmiral grof Cassini, župan dr. Pitteri, Lloydov predsednik baron Kalchberg in polic. ravnatelj dvorni svetovalec Tschernko. Nj. ces. in kr. Visokosti nastanili ste se pri kontreadmiralu grofu Cassiniju. — Nadalje je dospel včeraj z Dunajskim brzovlakom v Trst minister za trgovino grof Wurmbrand s svojo hčerjo. Ministra spremlja sekcijski načelnik pl. Körber. Na kolodvoru so pričakovali ministra: ces. namestnik vitez Rinaldini, župan dr. Pitteri, predsednik pomorske vlade Becher, Lloydov predsednik baron Kachberg, poštni višji ravnatelj Pokorny in predsednik trgovinske zbornice baron Reinelt s podpredsednikom zbornice. Minister se je nastanil v hôtelu de la Ville. — Včeraj ob 5. uri pop. dospeli so semkaj na Lloydovem parniku „Vorwärts“ nekateri poslanci, vračajoči se z izleta v Dalmacijo, ostali poslanci pa so dospeli s posebnim vlakom iz Opatije sinoč v Trst. Predsednik poslanske zbornice baron Chlumezky dospel je semkaj s parnikom „Vorwärts“. — Ob 9. uri 15 min. pa so dospeli s posebnim vlakom v naše mesto razni členi gosposke zbornice in pa oni poslanci, ki se niso marali iz Opatije voziti po morju v Trst. To gospôdo so pozdravili na kolodvoru župan dr. Pitteri, Lloydov predsednik baron Kalchberg, glavni ravnatelj vitez Peichel in pa člen Lloydovega upraviteljstva Vivante. — Poleg ces. in kr. Visokosti imamo torej danes med nami okolo 100 državnih poslancev in članov gosposke zbornice, najrazličnejših političkih barv v lepi slogi pod vedrim, krasnim nebom. Bodo-li gospodje poslanci utegnili se vsaj površno z lastnimi očmi osvedočiti o bednem položaju slovenskega življa tržaškega??

Okrožnica in nje nasledki. Neradi, verujte nam, jako neradi, se vračamo k okrožnici, ki jo je izdal naš prevzvišeni vladika povodom predstoječih deželnozborskih volitev v Istri. Mi razumemo nagibe, ki so doveli prevzvišenega vladiko, da je izdal omenjeno okrožnico do prečastite duhovščine: presedale so mu že tiste neprestane denuncijacije in zlobne tožbe po italijanskih listih, kojim je le namen hujskati ljudstvo proti duhovščini sploh in prečastitemu ordinarijatu še posebe. Prevzvišeni vladika se je menda nadejal, da z blagonaklonjeno in pomirljivo besedo res potolaži naše in njegove nasprotnike, ali bojimo se, da se je temeljito varal v teh svojih nadah. Italijanski listi od zadnjih dni so nas že poučili temeljito, da prevzvišeni vladika ne le ni dosegel svojega namena, ampak, da je dosegel celó nasprotno od tega, kar je hotel doseči. Naši nasprotniki, zlorabeči blage besede škofove, vsuli so že te dni kar celo ploho denuncijacij in laži o duhovnikih širom Istre in to se bode — o tem smo uverjeni — ponavljalo v vsej dobi volilne borbe. Ovajali bodo duhovnike in preplavljali prečastiti ordinarijat s tožbami, oprtimi na izlagana dejstva. Vsako besedico, izgovorjeno v zasebnem občevanju, pretvarjali bodo na najdrznejši način, iz vsakega navodila, kojega utegne dati duhovnik pouka potrebnemu volilcu, napravljali bodo „politiko v cerkvi“ in „agitacijo s prižnice doli“. Sklicujé se na okrožnico, vezati bodo hoteli duhovnikom roke, in vzkratiti jim najjednostavnejše državljanske pravice, postaviti bodo hoteli ves duhovski stan v obsedno stanje.

Uverjeni smo — to moramo naglasiti ponovno — do dna svoje duše, da prevzvišenemu vladiki ni bil ta namen, ali zloba nasprotnikov bode izvajala iz okrožnice posledice v označenem zmislu, na škodo ugledu duhovščine pred ljudstvom in po takem na škodo verski stvari.

Če se ne motimo, so povodom zadnjih državnozborskih volitev avstrijski škofje sami priporočili duhovnikom, da molijo in delajo za dober izid volitev. A kje je duhovniku nujnejša dolžnost, skrbeti za dober izid volitev, nego ravno v Istri, kjer se mu je dan na dan boriti proti velikemu demoralizujočemu vplivu nasprotnikov sv. vere, kjer se mu je boriti z ljudmi, ki dobivajo svoja navodila — to je vendar notoriška, vsem duhovnikom znana istina — iz tabora najljutnejših sovražnikov svetne oblasti poglavarja sv. Cerkve?

Sedaj pa vprašamo, kako naj duhovnik vrši to svojo pastirsko dolžnost in zajedno tudi državljansko pravo, ako z nijedno besedo ne sme poseči v volilno gibanje? Kako naj vrši to dolžnost, ako bi se ne smel niti ganiti izpod strehe, kakor zahtevajo razni — denuncijantje.

Duhovnika pa ne vežejo samo dolžnosti do verske stvari, on ni le državljan z vsemi pravicami kakor vsakdo drugi, ampak on ima tudi dolžnosti kot zvest in veren sin svojega naroda. Tudi v duhovnikovo srce zasadil je Bog oni plemeniti čut ljubezni do svoje krvi. Ravno duhovnik naj bi iztrgal iz svojega srca ta lepi in plemeniti čut, ki oplemenjuje srca razumnikov, seljakov in težakov? Le duhovnik naj bi tlačil v okove svoja čutila? To bi bila vendar prehuda krivica!

Res je in prav je: duhovnik naj ne zlorablja svojega svetega poklica za političke agitacije, ali kot svoboden državljan se more in sme svobodno gibati — zunaj cerkve. Nikdar in nikoli nismo želeli, da duhovnik zlorabi božji hram za agitacijo, pač pa smemo zahtevati od njega — kakor od vsacega drugega poštenjaka —, da vrši svojo dolžnost kot državljan in sin svojega naroda.

Tako spolnjevanje rodoljubne dolžnosti je tem nujnejše v takih krajih, kjer skoro popolnoma nedostaje druge inteligencije in je duhovnik jedini voditelj ubogemu ljudstvu; kjer to poslednje nima nikogar drugega razun duhovnika, ki bi je poučil in mu stal na na strani z dobrimi nasveti. Vzemi takemu zapuščenemu ljudstvu dobri svet duhovnika, vzel si mu vse — postane ti ladija brez krmila, ki jo buta tja in sem sovražno valovje, postane ti slepo orodje v rokah brezvestnih ljudi: pred njim se odpre prepad ne le narodne in političke, ampak tudi verske demoralizacije. Sto in sto vzgledov imamo iz Istre o tej resnici. Le v takih občinah, do kojih seza upliv naših nasprotnikov, se je moglo dogoditi, da so pluvali za duhovnikom, koje je nosil sveto popotnico. Nočemo navajati ni kraja ni imena, ali faktum je, da so se dogajali taki čini, pričajoči o strašnem poživinjenju človeškega čutstvovanja. In proti stranki, ki v tej smeri upliva na ljudstvo, naj bi duhovnik aktivno ne posegel v volilno borbo? Ako bi to mogel, potem ne bi zaslužil imena prijatelja ljudstva, ne bi zaslužil imena duhovnik.

Vse to naj blagohotno pomislijo oni, ki so sestavili zadnjo okrožnico.

Laž vrh laži. V današnjem zjutranjem izdanju smo sporočili, kako je dopisun „Picc. della Sera“ skrčil lepo število do 2000 volilcev, ki so se udeležili poslednjega shoda v Brezovicah, na 400 oseb. Toda tudi to skoro štirikrat skrčeno število zdelo se je našim „resnicoljubnim“ Lahom previsoko; po njih menenju menda v vsej Istri ni možno najti 400 volilcev, ki bi prišli poslušat slovanske poslance. A kakor sta že „Piccolo“ in brat mu „Piccolo della Sera“ babjeka, ki imata opraviti povsodi in izključno le z babami in pobalini, tako tudi vidita povsodi le babe in pobaline, ali kakor nazivata poslednje sama s častnim naslovom: „L' inclita muleria“. Babe in pobalini bili so torej tudi pri shodu v Brezovicah in še teh zbralo se je le okolo 200. Tako si je dal namreč sinočni „Picc. d. S.“ sporočiti brzojavnim potom iz Motovuna po svojem menda navlašč za to plačanem dopisunu. Ta interesantna brzojavka slove: „ . . . . . Zborovanje se je vršilo v skednju, okrašenem s hrvatskimi zastavami. Vsi govori bili so napadljivi do skrajnosti. — Število udeležnikov shoda bilo je le 200, večinoma ženske in otroci. Orožniki so vsled naloga komisarja Gironcolija odbili 300 italijanskih volilcev (Che bomba! Stavec), da preprečijo nerede in prepire. (Aha! Stavec); jednega so zaprli. Prisotnost mnogih duhovnov pri zborovanju dokazuje, da je škofova okrožnica dosegla med slovansko duhovščino baš nasprotno doseči tega, kar je hotel škof Glavina.“

Osepnice pri sv. Jožefu. Mestni magistrat tržaški objavlja, da so se v selu pri sv. Jožefu (pri Ricmanjih) pojavile osepnice (kôze). Priporoča tržaškemu občinstvu, da se kolikor mogoče izogiblje dotiki s tamošnjim prebivalstvom. — Ne znamo, koliko je resnice na pojavi te kužne bolezni v omenjenem selu, toda gotovo je, da se bode vsled te magistratove objave marsikdo izogibal prijaznim Ricmanjim.

Slavni virtuvoz Fran Ondriček, ki je priredil dva koncerta v Trstu, napotil se je na koncertovanje v Italijo.

Umrla nuna. V tukajšnjem samostanu sester Benediktink je umrla predsinočnem sestra Ivana (Jakobina Depangher) iz Kopra, stara 79 let. Pokojna sestra bila je več let sakristanica v samostanu.

Nenadna smrt. Minolo noč je nenadoma umrla 63letna branjevka Magdalena Verjû, stanujoča v ulici S. Sergio hšt. 4 Zadela jo je kâp na srcu.

Delovanje zdravniške postaje. Tekom minolega meseca iskale so stranke v 852 slučajih pomoči pri tukajšnji zdravniški postaji. V 543 slučajih prišle so stranke na zdravniško postajo samo, v 282 slučajih pa so morali zdravniki pomagat izven postaje.

O ljubljanskem gledališči. — (Dopis iz Ljubljane). Nehvaležno je sicer delo, pisati o stvareh, o katerih se odločilni činitelji ne dajo dosti dopovedati, in naj bi bil kak nasvet še tako v interesu stvari same, ampak delajo raje vse po svoji glavi. Vendar je stvar sama na sebi tako važna, da ne moremo več molčati, zlasti sedaj, ko je konec gledališke sezône. Ozrimo se torej nekoliko nazaj, da vidimo, kako so se stvari razvijale tekom te sezone.

Z žalostnim srcem so zrli obiskovalci slovenskega gledališča lansko leto odhajajočo dvojico Borštnikovo, ki sta bila glavna stebra naše drame Z nekoliko zatajevanjem, katerega pa gospodje niso vajeni, bi jih bilo mogoče še tukaj obdržati. Toda pri nas ni navada, da bi krivec sam krivdo popravil, ker istina je, da so bili tu drugi mnogo več krivi, nego Boštnikova. Rezke opazke so jima pošiljali v zahvalo in slovo! Radi tega ni občinstvo Bogvedi s kakimi nadami pričakovalo nove sézone. Vendar se je pokazalo takoj pri prvi predstavi, da imajo novi, kakor stari sodelujoči člani resno voljo; veselje nas je obšlo in mislili smo, da bodemo imeli tudi umetniški užitek od tega in da bode tudi na našem odru imela muza v pravem pomenu besede svoje bivališče. Toda med sézono odšel je jeden dober igralec, zakaj — ne maramo preiskovati — in ko smo imeli priliko občudovati, s kolikim ravnodušjem se spuščajo pri nas mlade moči v tujino, uvideli smo tudi, da smo se gledé umetniškega užitka bridko varali. Le s pomočjo hrvatskega narodnega gledališča, ki je dovolilo dvema umetnicama in jednemu umetniku nastopiti na našem odru, videli smo par dobrih predstav; kajti vsem drugem (z malimi izjemami) ne bi mogli tega reči.

Vprašati nas utegnete vkljub temu, da smo že v začetku razjasnili svoje stališče, kaki vzroki so nas napotili pisati te vrstice? Naj povemo naravnost, da nam je pred očmi le nova sézona, o kateri želimo, da bi bila v vsakem oziru boljša od letošnje. Žaliti koga nimamo namena, ako bi se pa ukljub temu kdo čutil razžaljenega, naj nam odpusti, kajti nam je pri srcu le zboljšanje gledaliških razmer. (Dalje prih.).

Najden utopljenec. Včeraj zjutraj našli so v morju pri sv. Andreju utopljenca. Pomorščaki so ga spravili na kopno in obvestili oblasti o stvari. Došla je sodnijskozdravniška komisija na lice mesta, ki je spravila truplo v mrtvašnico pri sv. Justu. Utopljenec je star 38 let in ima levo nogo odrezano ter nadomeščeno z leseno. V mrtvašnici so nekateri ljudje spoznali utopljenca; isti je 37letni Giovanni Riolini iz Videmskega okraja na Laškem, krojaški pomočnik. Razne osebe so izjavile, da je Riolini večkrat rekel, da je sit življenja in da se hoče usmrtiti. Možno je torej, da se je prostovoljno vrgel v morje.

Ogenj. To noč vnel se je, neznamo kakó, kup slame v lopi, ki je na dvorcu hiše št. 92 v ulici Farneto. Ogenj je prijel različno, tam shranjeno ropotijo, toda prihitevši gasilci so kmalu zadušili ogenj. Škoda je neznatna, pogorele stvari so bile zavarovane.

Policijsko. Včeraj opoludne so zaprli 16 letnega pekovskega vajenca Karla Stögerja iz Karlovca, ker je poneveril svojemu gospodarju svoto denarja. — Neznani tatovi so se vtihotapili v stanovanje Neže Visnovič v v ulici del Pozzo hšt. 4, v tem ko je nesla svojemu soprogu obed v mestno plinarno ter ukradli razne dragocenosti, vredne 48 gld. — Včeraj zjutraj ukradel je neznan tat v cerkvi pri sv. Antonu novem gospej Nataliji Guidi, stanujoči v ulici Coroneo hšt. 14. novčarko s 4 gld. iz žepa.

Loterjske številke, izžrebane 6. t. m

Dunaj	86,	31,	12,	10,	40.
Gradec	56,	86,	42,	73,	53.
Temešvar	3,	14,	35,	42,	70.

Najnovejše vesti.

Hongkong 8. Na višavi otokov Peskadores je sedaj 40 japonskih transportnih ladij. Glasi se, da namerujejo napasti Canton, kjer se pripravljajo Kitajci na obrambo utapljanjem torpedov.

Hamburg 9. Iz mnogih pokrajin ob Labi prihajajo poročila o strašnih povodnjih.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.— -7.02 Pšenica za spomlad 1895 6.87 do 6.89 Oves za spejesen 6.05 6.06 Rž za spomlad 5.85 -5.87. Koruza za maj-juni 6.54-6.56, za juli-avgust 6.58—6.60

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.90—7.95, od 79 kil. f. 6.95 —7.—, od 80 kil. f. 7.——7.05, od 81 kil. f. 7.05—7.10, od 82 kil. for 7.10—7.15. Ječmen 6.60—8.20; proso 6.20—6.80, rž nova 5.85—6.-

Trg mlačen Pšenica, 5 uč. cenejc. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor za april f. 12.22½, nova letina 12.80.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28 —28.50. April sept. f. 28.50 -28.75 Concassé 29.——.—. Četvorni 30.—. V glavah (sodih) 30.25

Havre. Kava Santos good average za april 92.50 za juli 93.50.

Hamburg. Santos good average za mai 76.75 eptember 75.75 december 73.25.

Dunajska borza 9. aprila 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.65	101.70
„ „ v srebru	101.70	101.80
Avstrijska renta v zlatu	123.50	123.50
„ „ v kronah	101.35	101.25
Kreditne akcije	403.60	404.25
London 10 Lst.	122.25	122.25
Napoleoni	9.68	9.63
20 mark	11.94	11.94
100 italj. lir	46.—	46.05

Kdor hoče piti dobro vino,

pohiti naj te praznike v osmico **Antona Švaba,** po domače Škabarja, pri sv. Ivanu (ulica „Brendežija“.) Točila se bodo samo domača izvrstna in pristna vina po primernih cenah.

Točijo se domača in istrska izvrstna vina.

Josip Katalan v Rojanu

PRI

„Dvanajstih Murvah“

Priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk.

Dreherjevo pivo. Kuhinja je preskrbljena z mrzlimi in gorkimi jedili.

Daje se v najem

v hiši št. 4. via della Fontana, v stanovanji 7. na 3. nadstropji, lepo meblirana soba z dvema oknoma in prekrasnim razgledom na mesto.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.

(nasproti veliki vojašnici),

prodaja po neverojetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicykle)

(model 1895).

Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se ga brezplačno. Pošilja se na deželo in na vse kraje. — Opozarja se posebno na to, da se **kolesa tudi izposojujejo** proti nizki odškodnini.

Harmonium

skoraj nov z močnim podvojenim glasom ima na prodaj

Ivan Dekleva,

urar v Mali Pristavi p. sv. Petru, *za nizko ceno.*

Nič več kašlja!

Balzamski petoralski prah

ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.

Lastnik političnega društva „Edinost“. — Izdavatelj in odgovorni urednik: Julij Mikota. — Tiskarna Doleac v Trstu.